

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
pehítsor egyszeri hirdetése
15 f. Hözlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.** □□

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**
Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
Telefon-szám 16. □□

A háború és az iskola.

A háború, a népeknek ez a durva ostora nem hagyja érintetlenül a kultur-életnek egyetlen egy megnyilvánulását sem. Kegyetlen ostorcsapásait kénytelen szenvedni minden, amit az emberi szellem alkotott. Rányomja a háború a maga hatásainak a bélyegét egész életünkre. Az iskola is hozzátartozik az élet teljességéhez, nem vonhatja ki magát a háború hatásai alól. Sőt neki kell elsősorban számolnia azokkal a sok tekintetben mélyreható változásokkal, amelyeket a háború az emberek külső és belső életében előidéz, mert az iskolát állítjuk a forrongó, a mindennap változó életnek szolgálatába ezzel a jelszóval: «Neveljünk az életnek!» A jó, praktikus iskolától azt várjuk el elsősorban, hogy a mindennapi életben boldogulni tudó emberekké nevelje a gyermekeket. Ezt pedig azért éri el az a jó iskola, ha azokkal az ismeretekkel látja el tanítványait és azokat a készségeket ébreszti fel és fejleszti ki bennök, amelyek szükségesek a gyakorlati élet különböző területein fel-felmerülő feladatok megoldásához. A modern pedagógiának a vezető gondolata, az alkotó munkára való nevelésnek elve nem is egyéb, mint az a törek-

vés, hogy tanítványainknak ezeket az életben lépten-nyomon felmerülő problémáknak megoldásához szükséges ismereteket és készségeket megadjuk. És ahogy a forrongó élet problémái változnak, úgy változnak azok az ismeretek és készségek is, amelyek megoldásukhoz szükségesek, s velük változik az iskola is, amely őket nyújtja. Előrelátható, hogy a most dúló európai háború nagy változásokat fog maga után hagyni az emberek életében. Megváltozik az élet, meg fog változni az iskola is. Sok minden más lesz az iskolában, mint eddig volt, így mások lesznek az iskola olvasmányai is. A változó célok szolgálatán kívül azonban van egy örök célja is az iskolának: az emberiség jobbá, nemesebbé tétele. A jó iskolától elvárjuk azt is, hogy szemé előtt tartsa nemcsak a mának az emberét, aki feladatokat tud megoldani és ezzel embertársait bírja és akarja legyőzni, hanem azt az embert is, akinek ismeretei, készségei nemcsak az ő számára, hanem vele egyidőben élő embertársai, sőt utódai részére is értékesek.

Igen, az igazi iskolának nem az a főfeladata, hogy a mindennapi élet araszniai létű céljainak szolgálatára előkészítse növendékeit, hanem az a hivatása, hogy tanítványjaiból olyan nemzedéket nevel-

jen, a mely képes és kész lesz azokat az értékeket átvenni, megőrizni és továbbfejleszteni, amelyeket elődei a haladás terén megszereztek. És itt van a nagy, áthidalhatatlan űr az iskola és a háború között, mert az iskola a kulturértékek őre, a háború ezeknek kipróbálója, s a legtöbbször elpusztítója. Minden történelmi kornak megvoltak ezek az értékei. Ezeket az értékeket együttvéve nevezzük mi az illető kor kultúrájának. Ezeknek az értékeknek, bármily különbözők is, közös vonásuk, hogy haladást képviselnek minden téren. Magának a latin eredetű kultúra szónak az etimológiája is ide vezet. Ez a szó: kultúra ugyanis a latin «colere» igéből származik. A colere szó pedig annyit jelent, mint földet művelni. Valóban az ember a haladás terére akkor lépett, amikor a földet kezdte művelni. Amikor a földből javakat tudott előállítani. És amint haladt az ember a javaknak a földből való előállítására, úgy haladt a gazdasági javakkal kapcsolatos technikai vívmányoknak, az igazság, a szép megismerésének irányában és úgy haladt az erkölcsi érzés tökéletesedése felé. Ez a szó, kultúra eszerint ma már ezt az ötféle haladást jelenti. Haladást:

1. az anyagi javak előállításában és el-

TÁRCA.

Janus éjjele.

A ház az éjjet most alussza némán,
Mint holt, amelynek még egy álma van,
Melyből a végső gondolat bicegve,
Lábát vonszolva most megy fáradtan.
A hold lustán meríti arany vedrét,
S borát a föld üstökén önti szét.
— A ház szívében: benn a kis szobában
Fehér lány hívja Chopin szellemét.

Karneválok pajkos tánca cikázik,
Mint ujjá fut a csont-billentőkön.
Az éj: a bús gyászvirág kelyhe csordúl:
Egész életre forr benne öröm.
Tarka bajazzók körbe fonva táncot
Forogva elpörögnek mint a vész.
(Elszört virágok, bonbon, csörgősapka
Sűrű halmazán seprű árkot vész.)

Künn ácsorog a szél vékony köpenyben,
Jégbokrétát dob be az ablakon...
S nem veszed észre, amint titkos ajtón
Lelkem lelkedbe lejt hallgatagon.
Kezemből színes rokokó figura:
Legszébbik álmod ez a kis szobor;
Nem félted, durva két munkás kezében
Összetörik vagy belepi a por?

Jönnek ütemek: harctól megveretten:
Valaki elmegy az ablak alatt,
Fáradt ajkára szitkos szavak szállnak
És látni vélem, hogy ökle dagad.
Ruhája bizton rongyos, arca sápadt
S amit zsebében szorongat: kenyér,
Öt piciny várja, mind élni akarnak...
— Az élet jön az utcaszegletnél.

A gyászos asszony elfutott: az éjjel,
Piros fonálon betáncol a nap,
Álmok, mesék lecsúsznak a húrokról,
Fehér kezek hús ölbe omlanak.
A janusfő nesztelen fordult egyet;
Ezt nézed, úgy-e, kedves, könnyesen?
Akarom: én legyek neked az élet
S számodra csupán egy arca legyen!

Földes Sándor.

Életpályaválasztás.

Évről-évre okoz számos családnak nem csekély gondot az, hogy mely pályára, foglalkozásra adja, nevelje gyermekét; miképpen biztosítsa jövőjét, mely gond csak természetes is, hogy nem minden alap nélküli, mert hiszen a szülő mindenesetre oly jövőt igyekszik biztosítani gyermekének, mely életpályán egész életén át nemcsak életfentartását biztosítsa, hanem foglalkozás-körét kedvvel és szívesen ellátva, boldogságban

és megelégedettségben lássa gyermekét. És a szülőnek eme — nem kételkedhetünk benne — mindenkor önzetlen törekvése mellett mit kell számos esetben tapasztalunk? Ugyebár azt, hogy sajnos, íme gyermeke már pályafutása elején kénytelen elhagyni működése körét, mert az vagy természetének, vagy egészségének, avagy egyéb okokból neki meg nem felelő. Még rosszabbul járnak azonban azok, akik később jutnak annak a tudatára, hogy helytelenül választottak, mert az utóbbi esetben rendszeresen már nem is változtathatják meg foglalkozásukat, pedig a nekik meg nem felelő pálya aláása egészségüket és elveszi életkedvüket.

Minden szülőnek tehát gyermeke és a maga érdekében alaposan meg kell gondolni, hogy mely foglalkozás lesz fia vagy leánya részére a legmegfelelőbb életpálya, mert az életpályákat nem lehet káros következmények nélkül cserélni.

Fölöttébb helytelennek tekintendő tehát azon szándék, ha a szülő pld. csak azért adja gyermekét valamely pályára, mert az apja vagy más hozzátartozója is az volt, anélkül, hogy a többi körülményeket is figyelembe venné. S nem szabad még a legszegényebb családokban sem a pályaválasztásnál egyedül irányadónak tekinteni azt, hogy ha ez vagy az lesz az illető, akkor sokat fog keresni. Vannak ugyan kereset-ágak, melyek rögtön fizetéshez juttatnak, azért mégis tanácsosabb, hogy mindenki tanuljon meg

osztásában, 2. a társadalmi intézmények terén, 3. az igazság megismerésében, vagyis a tudományokban, 4. a szép megismerésében, 5. az erkölcs terén. Ebben a csoportosításban rögtön feltűnhet nekünk, hogy kétféle kultúrát különböztethetünk meg: anyagi és szellemi kultúrát. De ha a kultúra szónak etimológiájára gondolunk, eszünkbe jut, hogy az ember haladása ott kezdődik, amikor szellemével függetleníti magát a földtől úgy, hogy azt művelni kezdi. Tehát az anyagi kultúra is gyökeresen szellemi természetű, mert az emberi szellem érvényesülésének a terméke. Az emberi szellem fejlődését kell látnunk a kultúrának mind az öt ágában. Az emberi szellem fejlődésének a tetőpontját természetesen nem kereshetjük máshol, mint az erkölcsi kultúrában. Valóban az igazi kultúra ott kezdődik, amikor az ember nemcsak a maga számára tud és akar előállítani javakat, hanem törzsekké, nemzetekké tömörülve embertársai részére is, mászóval, amikor az ember kezd nemcsak önmagának, hanem másoknak, a közönségnek is élni.

Ez a másoknak, a közösségnek élés sokszor nagy áldozatokkal, a magunk vágyainak, érdekeinek, szóval a magunk énjének megtagadásával jár. Aki ezt meg tudja tenni, az az önzetlen ember. Ezt az önzetlen embert alakítják ki az egyes generációkból évtizedeknek lassú, tervszerű munkájával az iskolák. Ennek a fázisra hosszú munkának gyümölcsét teszi egynéhány pillanat alatt tönkre a háború vihára. Romboló erejének érintésére lepatognak az emberiségről a kultúrának azok a zománcok, amelyeket az iskola rakott rája és meztelenül áll előttünk az ősember az ő tomboló szilajságában és fogvicsorgató egoizmusában. És kezd-

valamelyes foglalkozást. Mindenkinek igyekezni kell a pályaválasztásnál arra, hogy azt a befektetést, mit az iskolázottsága jelent, minél jobban gyümölcsöztesse. S talán a legfontosabb feladat mégis az, hogy mindenki képességének és egyéni hajlandóságainak megfelelő foglalkozásra adja magát, mert az egyik föltétele annak, hogy az illető sokra vihessen. Nem szabad tehát kedve ellenére való pályára erőszakolni a gyermeket, mert az rendesen megbosszulja magát; valamint az sem volna helyes, egyedül azt nézni, hogy a gyermek mely pályára szeretne menni, anélkül, hogy az összes szükséges körülményeket figyelembe vennék. A jövőendő életpályának egyik legfontosabb tényezője a gyermek szervezete, egészsége. Azért aki ennek figyelembevételét elmulasztja, vagy erre gondot nem fordít, rettenetes árat fizethet. Igen okosan cselekszik az a szülő, aki gyermekét pályájának megválasztása előtt orvossal megvizsgáltatja. Az meg tudja mondani, hogy kinek mely pályákat kell kerülnie, illetőleg mely pályák közül kell választania, ha szervezetének, egészségének megfelelően akar eljárni.

Aki helyesen akarja életpályáját megválasztani, annak kétségtelenül a felsorolt összes körülményeket higgadtan és alaposan kell mérlegelnie.

Azonban a helyes pályaválasztás nemcsak a gyermek és a szülők érdeke, de érdeke a nemzetnek is. Érdeke különösen most. A háború a

nek az emberi társadalmak eresztékeikben recsegnie, mert hiszen az önzetlenség érzése tette egyedül lehetővé azt, hogy az emberek nagy testületekké tömörüljenek és azokban együtt élve közös célokat elérjenek. *Petrássevich Pál.*

Ármaximálás.

Félhivatalosan jelentik: Mind erősebben nyilvánul az a kívánság, hogy a kormány ne csak a gabonaműveknek és lisztnek, hanem egyéb élelmickeknek, elsősorban a hús- és zsiradékféléknek árát is maximálja.

Ilyen intézkedés nagyon kétélű fegyver volna. Az ármaximálásnak általában igen komoly hátrányai és veszélyei vannak; különösen pedig a tényleges viszonyoknak teljesen meg nem felelő ármaximum nagyon könnyen idézhetné elő az illető árucikk teljes visszahúzódását és ezzel teljesen lehetetlenné tenné a fogyasztók szükségletének kielégítését. Az ármaximálást tehát csak az összes idevágó körülmények pontos figyelembevételével szabad eszközölni s annak a változó helyi viszonyokhoz gondosan hozzá kell simulnia.

Ennélfogva a kormány nem válna arra, hogy ezen cikkek maximális árát is országosan megállapítsa, viszont azonban módot kíván a helyhatóságoknak nyújtani rá, hogy ott, ahol egyes cikkek maximális árának megállapítása a helyi körülményekből kifolyólag szükségesnek mutatkozik, ebben a tekintetben saját hatáskörükben eljárassanak.

Amennyiben tehát egyes törvényhatóságok felhatalmazást kérnek bizonyos fogyasztási cikkek maximális árának megállapítására, ezt a felhatalmazást a belügyminiszter indokolt esetekben nem fogja megtagadni.

A kormány a közvélemény általános kívánságának enged, amidőn ez intézkedéssel olyan modalitások mellett nyújt módot a maximális árak megállapítására, amelyek leginkább mitíghatják az ilyen rendszabályok hátrányait. De nyomtatékosan figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a megadandó felhatalmazással a leg gondosabb körültekintéssel és csak olyan viszo-

nemzet anyagi és szellemi termelésének igen sok munkáját pusztítja el. Az elkövetkezendő béke és a hazának felvirágoztatása mindenkitől megkívánja a legnagyobb munkateljesítményt. Kell is, hogy mindenki azon a pályán fejtsen ki erőit, amely neki leginkább megfelel, ahol a legjobb, legtökéletesebb és a legnagyobb munkát tudja nyújtani, mert az új, a boldog Magyarország csak oly emberek munkájából épülhet fel, akik kedvvel dolgoznak, képességeiknek és hajlandóságaiknak a legmegfelelőbb helyen.

Míndezekért tehát a pályaválasztás nehéz kérdésének eldöntésében kíván a szülők segítségére lenni a *Pályaválasztási Tanácsadó*, mely Budapesten a múlt évben létesült. Intézőségében helyet foglalnak a főváros oktatásügyi és szociálpolitikai ügyosztályainak, főorvosi hivatalának, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, az ipari és kereskedelmi munkáltató- és munkás-érdekeltségeknek, továbbá az Országos munkásbiztosító és balesetpénztár, a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár, a Ferenc József kereskedelmi kórház, a Szakszervezeti Tanács, a neveléssel foglalkozó vezető egyesületek képviselői.

A Tanácsadó nem támogat egyoldalú érdekeket, s csupán a jövőendő életpályá megválasztása terén uralkodó tájékozatlanságot, elhamarkodottságot, meggondolatlanul cselekvést és

nyok között éljenek, amidőn azzal valóban mérsékelhetik a drágaságot és biztosíthatják a fogyasztók szükségleteinek olcsóbb ellátását.

Hatósági árszabás.

A napilapok a mostani drága időben a háborús dolgokon kívül talán semmivel sem foglalkoznak olyan behatóan, mint éppen az élelmezés nehéz, bonyolódott kérdéseivel. A lapok, szakavatott emberek igyekeznek számot vetni azzal, hogy az eladó és a viszonteladó ne zsaroljon, hogy tisztességes nyeresége legyen, hogy az árúja ne romoljék el; a másik részről pedig azzal, hogy a vevő lehetőleg olcsón szerezhesse be az árut és hozzáférhetővé is váljék az. Ezt a nehéz kérdést igyekezett megoldani a július 6-ikán Saly Győző rendőrkapitány által összehívott ankét, melyen az érdekelt szakemberek és a közönség több érdeklődő tagja is megjelent. Ezen ankét — számolva az eladás és vevés körül tapasztalt különböző nehézségekkel, s a felmerült visszaélésekkel és kihágásokkal — a július 6-iki árszabást a legszükségesebb élelmiszerekre vonatkozólag a következőképpen állapította meg:

Húsfélék:

Tisztított bélszínpecsenye kilója csont és nyomaték nélkül	5— kor.
Marhahús (hátulja) kilója	3 60 €
„ (eleje) „	3 40 €
Bojúhús kilója	2 40 €
Juhhús „	2— €
Sertéshús „	3— €
Zsírzalonna „	4 70 €
Füstölt szalonna kilója	4 70 €
Disznósír (olvasztott) „	5— €
Füstölt kolbász „	4 20 €
Disznósajt kilója 3 kor., jobb minőségű	4— €
Teptő kilója	2 60 €

Szárnyas és tojás:

Csirke, rántani való, 1 pár (nagyság szerint)	3 kor.-ig
Csirke, sütni való, 1 pár (nagyság szerint)	3 60—4 €
Kacsa, idej, 1 pár	5 €
Kakas darabja	4—4 50 €
Liba „ (idej)	5 €

ötletszerűséget s az ezekből eredő károkat akarja megszüntetni, illetőleg a minimumra redukálni.

Ehhez képest feladatául tűzte ki a Pályaválasztási Tanácsadó a jövőendő életpályá megválasztását a tudomány és a gyakorlati élet eredményeinek felhasználásával a helyes útra terelni. A köz meggyőződésévé kívánja tenni azt, hogy a helyes pályaválasztás óriási fontosságú, nemcsak az egyénre, de a családra, a nemzetre és az illető foglalkozási ágra is. Épp ezért elhatározás előtt az egyén összes körülményeit és a választandó pályá minden kívánalmát alapos megvizsgálás, körültekintés és higgadt megfontolás tárgyává kell tenni. A Tanácsadó röplapjain is részletesen fejtegeti, hogy melyek a tekintetbe veendő körülmények, s a fővárosban felállított tanácsadó-helyén, díjtalanul szolgál közvetlen útbaigazítással az összes idevágó kérdésekben fiúknak és leányoknak egyaránt, sőt ingyenes megvizsgálásban is részesíti a hozzája fordulókat.

A Pályaválasztási Tanácsadó *ingyenes*, s orvosi vizsgálaton kívül arra nézve is ad tanácsot, hogy ki-ké tanultságát és képességét mely pályán értékesítheti a legjobban. Tanácsot ad továbbá a pályaválasztáshoz szükséges összes tudnivalók tekintetében fiúknak, leányoknak egyaránt, akár ipari, kereskedelmi, hivatalnoki, vagy más pályára akarnak menni.

Tisztított liba
Tyúk darabja
Tojás

Lefölözött tej
Teljes tej liter
Savanyú tej lit
Tejszín (édes)
Savanyú tejtöl
Juhtúró kilója
Tehéntúró
Vaj

Bu gonya (régij
(új)
Zöldbab külön
Zöldborsó
Új tök, nagys
Új karalábé d
Új sárgarépa é
mónként (4
Új vereshagym
ság szerint)

Süveg, kimérv
Kocka
5 kgr.
Nagy süveg e
Kis süveg

Árpagyöngy (t
Búzadara
Rizs kilója
Törmelék rizs

Hála és el
kapitányt ezer
tevékenysége
hogy a vásárló
legyen utalva.

Saly Győző
azonban egy re
hozta a döntés
Ez a kérdé

Eddig més
adtak egy kil
vásárolt hús n
rendelkezés az

A Pályavá
kezdte meg m
talanul ad ta
pályaválasztás
és pedig hétfő
22-ik számú,
körűt 21-ik sz
Dohány-utcai
délután 6—8

Fölötte ü
intézmény lé
gyakorlati útr
eredményezhe
boldogulásába
és értékesítés
tanácsadónak
nem dicsérhet
volna az ily ir
városunkint va
a leányoknak
élethivatásuk
szüksége irán

Nem hang
pesten már lét
és gyakorlati
közleményünk
megválasztásá
ezáltal a fiat
valamint ezzel
kihasználást e

Tisztított liba kilója	3 kor.
Tyúk darabja	350—4 kor.-ig
Tojás	08 fillér.

Tej és tejtermék:

Lefőlözött tej literje	—16 kor.
Teljes tej literje	—36 "
Savanyú tej literje	—16 "
Tejszín (édes tejföl) literje	1— "
Savanyú tejföl literje	1— "
Juhtúró kilója	2:20 "
Tehéntúró	—60 "
Vaj	3:20 "

Főzelék:

Bu gonya (rég) kicsinyben kilónként	—10 kor.
" (új)	—16 "
Zöldbab kilónként	—50 "
Zöldborsó	—60 "
Új tök, nagyság szerint	30—50 fill.
Új karalábé darabonként	—05 "
Új sárgarépa és új petrezselyem csomónként (4—5 drb)	—06 "
Új vereshagyma darabonként nagyság szerint)	02—04 "

Cukor:

Süveg, kimérve kgr.	1:02 kor.
Kocka	1:06 "
" 5 kgr.-os dobozvetel	1:02 "
Nagy süveg egészben kgr.	—98 "
Kis süveg	1— "

Vegyes:

Árpagyöngy (finom) kgr.	1:32 kor.
Búzadara	1:04 "
Rizs kilója	2— "
Törmelék rizs kilója	1:60 "

Hála és elismerés illeti Saly Győző rendőrkapitányt ezen, a közönség érdekét szolgáló tevékenységéért, mellyel megakadályozza azt, hogy a vásárló közönség az eladó kényekedvére legyen utalva.

Saly Győző az árszabás megállapításán kívül azonban egy rendkívül fontos kérdésben is meghozta a döntést.

Ez a kérdés a hús «nyomaték»-kérdése.

Eddig mészárosaink 24 deka nyomatékot adtak egy kilogramm húsnál, tekintet nélkül a vásárolt hús minőségére. Az új rendőrkapitányi rendelkezés azonban ebben a kérdésben is határt

A Pályaválasztási Tanácsadó június 15-ikén kezdte meg működését, s miként jeleztük, *díjtalanul* ad tanácsot fiúknak és leányoknak a pályaválasztásra vonatkozó minden kérdésben; és pedig hétfőn a IX-ik kerületi Ranolder-utca 22-ik számú, kedden a II-ik kerületi Margit-körút 21-ik számú és pénteken a VII-ik kerület Dohány-utcai 65-ik számú iskolában, mindenkor délután 6—8 óráig.

Főltte üdvös és időszerű volt tehát ez intézmény létrehozása, melynek hasznos és gyakorlati útmutatásai csak a legjobb hatást eredményezhetik a fiatalságunk jövőendő életboldogulásában és tehetségének érvényesítésében és értékesítésében. Sőt tekintve a pályaválasztási tanácsadónak az ismertetett okokból való eléggé nem dicsérhető fontosságát, nem-e kívánatos volna az ily intézményeknek legalább nagyobb városokint való szervezése, hogy az ifjaknak és a leányoknak minél könnyebb alkalmuk legyen élethivatásuk megválasztásánál a jó tanács és a szükséges irányítás meghallgatására.

Nem hangoztathatjuk tehát eléggé a Budapestben már létesült intézmény kiváló fontosságát és gyakorlati voltát, mely, miként ismertettük közleményünkben, hivatva van az életpályák megválasztásánál útmutatást és irányt adni és ezáltal a fiatalság jövőendő életboldogulását, valamint ezzel a minél eredményesebb munkakihasználást elősegíteni. **Wick Gyula**

szab a túlkapasoknak, amennyiben megállapítja, hogy elsőrendű húshoz kgr.-ként csak 10 deka, másodrendű húshoz csak 5 deka nyomaték adható, míg harmadrendű húst nyomaték nélkül kell kimérni.

A rendőrkapitány ezen rendelkezése megakadályozta a hús árának mesterséges felemelését, amely a vágómarha árának *csökkenése* mellett csöppet sem volt indokolt. A nyomatéknak leszállítása, illetve százalékos megállapítása 50—60 fillérrel csökkentette kilogrammonként a hús árát.

Amily megnyugvással és örömmel vettük tudomásul a rendőrkapitány ezen intézkedéseit, éppen oly mérvben érthetetlennek és indokolatlannak látszik nekünk a zsír árának megállapítása, melynek maximális s ezáltal a minimális árát is 5 koronában állapítja meg, dacára annak, hogy a szomszéd városban, *Kassán* 4:60, illetve 4:80 a zsír ára s az értekezlet *határozata is 4:80 koronában állapította meg.* — Reméljük, hogy a közönség jogos érdeke e tekintetben is orvoslást talál.

A *nyomatékre vonatkozó* hirdetményt itt közöljük:

«*Figyelmeztetés.* A mészáros csak olyan húst adhat el, aminőt a vevő kér. Tilos például juhhús helyett kecskehúst, vesepecsenye helyett rostélyost adni, stb.

A pecsenyehúshoz, az első minőségű leveshúsok közül a fartóbból való húshoz és a levesnek való hátszínhez legfeljebb 10%, a többi húsféleséghez pedig 5% nyomaték adható, míg a vékony oldalashoz és a vállhoz nyomatékot adni tilos.

Nyomatékul csupán lábcsontok és a fejnek csontos húsrészei, a tarja csontrészei, vese, máj, lép, szív és tügy adhatók.

Minden mészáros, hentes és húskereskedő köteles e figyelmeztetést elárúsító-helyiségében kifüggeszteni.

Ezen rendelkezések megszegése az 54,300—1908. számú F. M. rendelet alapján 15 napi elzárással és 200 koronával büntethető kihágás.

Eperjes, 1915. július 9-ikén.

Saly, rendőrkapitány.»

A főispán Eperjesen léte idején csak d. e. 11—12 óra között fogad magánfeleket.

HIREK.

Félnapig oroszok között.

— Egy úriasszony naplója nyomán. —

Egyszerű eset a Kárpátokból. Más talán figyelemre sem méltatná: hiszen alig csillan meg a háború viharában. De én elmondom, mert hiszen olyan kedves. Valóban megtörtént esemény és B. faluban játszódik: tipikus ecsetvonás a háború nagy festményéből.

A falusi toronyórán négyet mutat a kis mutató; téli este volt. A nap tüzesen és mégis jéghidegen hanyatlott alá. A falu határában hosszú, sötétben csillanó kopják, fegyverek kezdtek feltűnedezni, komor lovak és még sötétebb portyázó kozákok. A mindenek cseléd, aki és revette a gyors iramban menetelő, sötétlő, kigyózó vonalat, félelmében csaknem megdermedt: rosszat sejtett. Befutott a szobába: «Nagyságos asszony, nagyságos asszony, tessék csak az országútra pillantani. Ni, ott jönnek! Ezek nem a mi katonáink. A mi katonáink szürkék, kékesek, ezek pedig valami kucsmafélet hordanak, kopját viselnek... még hozzá mennyien vannak!» Az asszony a konyhában végezte teendőjét: nem ért rá bármészakodni, különben is feje már régen telve van ilyen dajkamesékkel. «Már megint csacsogsz, már megint pletykálsz, Anna; nem szégyenled magadl...

Mikor bömböltek az ágyúk, akkor sem volt muszka hát még most!... Hol lehetnek most? Valahol messze, messze.» Az asszony egyedül volt és kenyeret sütött. Holnap jön haza a sorozásról: Sztropkóról; legalább, ha egyéb nem, legyen friss kenyér.

Egy negyedóra sem telt bele, a kozákok máris bent voltak a faluban. Az asszony csak akkor vette őket észre, mikor ajtóstól törtek be a lakásába. Megrémült: ilyen vadképű katonákat még nem látott, ezek bizonyára megölik. A halálfélelem és eszméletlen állapot között csak egy másodpercig lebegett, mert hamarosan felrúzták a kozákok: «Adjál kenyeret, mert megölünk!» Az asszony csaknem összeesett a félelemtől és remegve osztotta szét közöttük a friss cipókat. Nyersen és durván kapkodták el. Azután, amikor jóllaktak, elmentek, hogy újbabaknak adjanak helyet. ...Már csak az utolsó félkenyere volt meg, amit magának, urának, elrejtőzött gyermekeinek és cselédjének szánt. Tartsa meg magánál vagy adja oda? — Nem sokáig habozott, mert egy arra kószáló, ott szimatoló kozák kikapta a kezéből. A remegő nő kiszökött a szobából, nehogy egy durva kéz megölje azért, hogy nincsen kenyerere

... Nagynehezen visszavergődött otthonába egy kozák hetmán pártfogása alatt. Ez megvizsgálta, hogy ne féljen, nem lesz semmi bántódása, mert hiszen a kozákok érző szívű, humánus emberek, akik korántsem olyan farkasok, mint azok a vörös ördögök... ha pedig véletlenül valami baj mutatkoznék, csak szóljon neki, ő majd rendet csinál. Mikor hazatért, már néhány kozák ott duhajkodott a szobában és máskülönbben teljesen otthonosan érezte magát. Veszett, nótázó kedvük elálltával «csáj»-t kértek: teát. Az asszony három-négyliteres fazékban főzött nekik, mert sejtette, hogy kevesebb nem elégcszenek meg. Nem csalódott: Dacára annak, hogy egy liter teát egy liter rummal «hígítottak», dacára annak, hogy csak hárman voltak, megitták mind. Amint gondolni is lehet, ennek megvolt a hatása: örülten kezdtek táncolni, ugrálni, vad nótákat énekelve s szidva a magyart, sok mindent összetörtek. Félelmében az asszony kiszaladt és jelentést tett a kozák kapitánynak. A konzekvenciák nem maradtak el: a kancsukaütések szíjat hasítottak a hátukból, pláne mikor a huszonötödik is elhangzott.

Azután jött az orosz gyalogság. Ezek már sokkal szelidebbek voltak, mint a kozákok és szerényen esedeztek hajlékért. A magára maradt asszonyhoz heten kopogtattak be hajlékért. Közöttük volt három zsidó. Az asszony úgy vette észre, hogy azokban már távolról sincs meg az a vigasság, mint az előbbieknél: szomorúan üldögéltek az esti lámpafény mellett. Az asszony jól tudott oroszul és elbeszélgetett velük. A többek között azt kérdezte, hogy milyen a cár? Azok azt felelték, hogy rossz és folytonosan ott ül a hátukon. Az asszony nem értette ezt, csak akkor, midőn meglátta, hogy az ingük telve van vérről. Éjfél felé járhatott az idő, mikor az egyik katona megkérdezte: «Igaz az, amit nálunk beszélnek, hogy a magyarok, akit elfognak, azt rögtön felakasztják és azután megesszik?» Az asszonyt meglepte a kérdés. Hogy, hát Oroszországban így vélekednek a magyarokról? A felelettel nem sokáig késett: «A mi katonáink jók, a német császár, a magyar király nem örül, ha titeket vérezni lát. Adjátok meg magatokat, hiszen fegyvert csak az viselhet jogosan, aki szent ügyért harcol, aki meg akarja törni a *szarnokságot*». Az oroszok bólintottak, hogy úgy van.

A hajnalpírban bevonuló magyar huszárok B. faluban hét megelégedett oroszot adtak át a katonaságnak, akiket egy asszony fogott el.

Ebjón.

Népfölkelőink bevonulásának elhalasztása. Az elmúlt hónapban megtartott népfölkelési bemutató-főszemléken alkalmasnak talált, 1892., 1893., 1894. évben, valamint 1878—1890. évig bezárólag terjedő időben született népfölkelőknek július 15-ike helyett 1915. évi szeptember 15-ikén kell bevonulniuk, a honvédelmi miniszternek 5555—1915. számú újabb rendelete szerint. E rendelet folyományaképpen Eperjes sz. kir. város polgármestere felhívja az ezen években született népfölkelésre alkalmasnak találtakat, hogy igazolványi lapjukat a katonai előadónál — Sebes Istvánnál — 3 napon belül mutassák be oly célból, hogy a bevonulási kötelezettségnek július 15-ikéről szeptember 15-ikére történt elhalasztását az igazolványi lapra rávezesse.

Gyertek el! Ideálokért való lelkesedni tudás, a művelődés lépcsőfokán való előretörtetés, nemes gondolkodás olyan jellemző vonása az emberiségnek, mely őt határozottan föléje emeli a többi szerves lényeknek, mely mintegy pecsétje annak, hogy a halhatatlanság fuvalma csakis őt lengeti körül, hogy az anyagi korlátokon csakis ő képes felülemelkedni a szellemek a szárnyán. Most, midőn igazolni akarjuk, hogy az emberben még a «bellum omnium contra omnes» hullámzó tüzeiben is meg-megcsillan — hogy végül teljes diadalra jusson — a samaritanusi érzület, egymást megérteni tudás, most, midőn be akarjuk bizonyítani, hogy nagyon fáj nekünk az, hogy egyre szaporodik a vérző sebeknek, a beteg lelkeknek a száma, kik epedve sóvárogják, hogy viszozzuk legalább némileg azt, amit ők tettek miértünk: kell, hogy teljes diadalra jusson mibennünk a fensőbb, anyagiasságtól mentes, a humanitás nevét viselő éntünk. Most, midőn a kassai patronage-egyesület egyházi hangversenyt rendez az eperjesi róm. kath. főtemplomban, mutassuk ki vallásfelekezeti különbség nélkül nemes érzületünket és fennkölt gondolkozásunkat azáltal, hogy a csekély belépti-díjat nem sajnálva, elmegyünk oda, ahova a művészet ajtaján keresztül magukhoz szólítanak bennünket a sáros megyei háborúsított lakosok, a szanatórium-egyesület, a tüdőbeteg hősök és a hadi-árvák. Minden egyes fillérünk bánatos könnyet töröl le. A hangverseny, amint azt bővebben a falragaszok is tudatják, f. hó 17-ikén, szombaton d. u. 5 órakor lesz megtartva. Egy érzülettel, egy lélekkel gyérünk el ezen egyházi hangversenyre. Gyérünk el, mert nem szabad felednünk, hogy midőn a zene hullámainál kerjük a Mindenhatót, hogy vezéreljen bennünket, akkor ideálokért harcolunk: az erkölcsi erő, a humanizmus, a mindenkin való segítség nemes eszményéért.

Igazgató-választmányi gyűlés. A Kollégium június hó 24-ikén tartotta dr. Bróss László és Korbély Géza főesperes kettős elnökle mellett évvégi igazgató-választmányi gyűlést, amely egyrészt mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a Kollégium végrehajtó-bizottsága az év folyamán a háborúra való tekintettel sűrűszen elintéztet, helybenhagyta, másrészt mind a négy tanintézetnek folyó ügyeivel foglalkozott. Az üresedésben lévő tanári állások a háborúra való tekintetből szintén nem fognak betölteni, ugyanebből az okból az igazgató-választmány felsőbb helyen közben fog járni aziránt, hogy a nyugdíjtörvény által megállapított legmagasabb korhatárt elért két tanár az intézet érdekében még egy évig szolgálatban maradhasson. Gamauf György tanítóképzőintézet tanár nyugdíjazása pedig tényleg már keresztülvitetvén, a Kollégium igazgató-választmánya nagy elismeréssel adózik a visszavonult tanárnak s kívánja neki, hogy a jól

megérdemelt pihenést sokáig és zavartalanul élvezhesse. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a hadiszolgálatot teljesítő tanároknak az egész fizetését fogja kiszolgáltatni s jegyzőkönyvi köszönetet mondott a tanári-kar itthon maradt részének, amiért a hadbavonult társak összes teendőit nagy lelkesedéssel s teljesen díjtalanul látta el. A konviktusi ügyek tárgyalásával kapcsolatban az igazgató-választmány tudomásul vette, hogy a mult iskolaév a konviktsura nézve a nagy drágaság miatt nagy deficittel járt s elhatározta, hogy a jövő iskolai évben, illetőleg a drágaság tartamára a konviktusi díjat 180 koronáról 250 koronára felemeli. A hadiszolgálatot teljesítő Teltsch Kornél eforust Mayer Endre theol. akad. tanár helyettesítette nagy hozzáértéssel és önzetlennel, amiért köszönetet szavaztak neki. Az eforusi teendők további vezetését addig is, míg más helyettesítés lehetséges lesz, Mayer Endre fogja ellátni. A kollégiumi igazgatói állásra a Kollégium mind a négy tanintézete egyhangulag Szutórisz Frigyes koll. főgimnáziumi tanárt ajánlotta, illetőleg jelölte s az igazgató-választmány a jelölést magáévá téve, Szutórisz Frigyest az 1915/16. tanévre koll. igazgatónak egyhangulag megválasztotta; egyúttal megragadta az alkalmat, hogy Draskóczy Lajos lelépő rektornak elismerését és köszönetét nyilvánítsa, amire ez nehéz háborús viszonyok közepette lelkes és kitartó munkával bőségesen rászolgált. (K.)

A Vöröskereszt-kórház intéző-bizottsága július hó 3-ikán gyűlést tartott, amelyen Tahy József elnök rendkívüli melegséggel emlékezett meg arról az ünnepélyről, amely július 1-jén abból az alkalomból folyt le, hogy dr. Holénia Gyula igazgató-főorvos, kórházi parancsnok a Ferenc József-rendet megkapta. Igazgató-főorvos jelentést tesz arról, hogy a júniusi beteglétszám után az élelmezési díjak befolytak, még pedig 368 tiszti nap után 1472 kor. és 4410 legénység nap után 13,230 kor., összesen 14,702 korona. Jelenti továbbá, hogy Horovitz Imre intézeti orvos, aki súlyosan megbetegedett, a kórházban e miatt nem működhet. Helyette sikerült Földi Manó, vasúti orvost megnyerni a kórháznak, aki lelkes buzgósággal tölti be máris tisztét. Az intéző-bizottság hálaival és elismeréssel emlékezik meg dr. Horovitz Imre intézeti tevékenységéről, részvétellel értesül súlyos betegségéről és örömmel veszi tudomásul Földi Manónak alkalmaztatását. Vogel Béla pénztáros beszámol az utolsó két hónap pénztári forgalmáról. Május havában bevétel volt adományokból 117322 kor., tagsági díjakból 314 korona. Pénztári maradvány május 31-ikén 877683 kor. Június havában bevétel volt adományokból 36616 kor., tagsági díjakból 289 kor., kamatokból 21267 kor. Pénztári maradvány ma 15,60141 kor. Az intéző-bizottság Fricsovsky Lászlóné ápolónőnek havi 30 kor. jutalomdíjat szavaz meg. Schönwiesner Jánosné jelenti, hogy a sárosi inségeseknek 1000 inget és 1000 alsónadrágot adott át a kórház feleslegéből. A kórház téli szükségletének beszerzésére is történt intézkedés, amennyiben 1000 q szenet jegyzett elő a pénztáros a városházán. A kályhák javítása is elrendeltetett. Gömör János titkár bemutatja és ismerteti az önkéntes ápolónők szabályzatát, amelyet a Vöröskereszt központi választmánya f. évi május hó 28-ikán megtartott ülésében jóváhagyott. Bemutatja Ferenc Salvator főherceg felhívását a magyar társadalomhoz a Vöröskereszt-egylet támogatása érdekében. Jelenti, hogy kérésünkre a központ 500 törülközőt, 300 alsónadrágot és 300 zsebkendőt utalt ki kisegítő-kórházunk részére. Schönwiesner Jánosné jelenti, hogy a központ adománya már meg is érkezett. Az intéző-bizottság értesülvén arról, hogy Vogel Béla immár 25 esztendeje működik az Eperjesi Takarékpénztár szolgálatában, Tahy József elnök és dr. Holénia Gyula igazgató-főorvos meleg-

hangú és a pénztáros kiváló érdemeit kellőképpen méltató felszólalása után, szívből gratulált a jubilánsnak.

Segélyakció. Újabb a következő adományok érkeztek be az orosz-sújtotta vidék lakosságának felszegélyezésére a főispánhoz: Hanvay Zoltán, Hanva 100 kor.; Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Kolozsvár 100 kor.; Inez néne egy szepesi asszony nevében 50 kor.

Gyászistentisztelet. Június 28-ikán, illetve 30-ikán Lemesen *Deutsch* Mózes rabbi a helyi zsinagógában gyászistentiszteletet tartott, melyen a másvallású intelligens elemek is nagy számban jelentek meg. Az istentiszteleten imádkoztak a királyért, halottakért és az összes felekezetekért, és hálaadó fohászt rebegtek Lemberg visszavételéért.

Elhalálozás. A minap halt meg *Guillaume* Aladár élete 53. évében. E hó 9-ikén temették el a r. kath. hitvallás szertartása szerint a gergelylaci családi sírkertben.

Nyilvános nyugtázás. Az orosz betörés sújtotta sárosvármegyei lakosok javára adományoztak: Eperjesi m. k. áll. el. népiskolai tanító-nőképző-intézet tanártestülete 30 kor., Vogel Béla 25-éves szolgálati jubileuma alkalmából 100 kor., Vilecz János 200 kor. — Ugyanezen célra még a következő adományok folytak be: Brühl Menyhért prépost-plébános gyűjtése Héthárs községben: Sarlay Sándor 5 kor., Meisner János 5 kor., Janics Imre 2 kor., Vrabely Anna 2 kor., Ruzsbarszky-Seriga János 2 kor., Vargáné Neupavel Jozefin 2 kor., összesen 18 kor. Ilykovic Miklós gör. kath. lelkész gyűjtése Fulyán községben 29-31 kor. Hoffmann Mór adománya 20 kor.

A vidék a Vörös Félholdért. Ferenc Salvator főhercegnek az a kijelentése, hogy reméli a török szövetségesért való magyar lelkesedésnek állhatatosságát, úgy látszik további adományokra biztatja a magyar közönséget. A szövetséges török hadsereg sebesülteinek javára újabb dr. Cicatricis Lajos főispán közel 6000 koronát tevő összeget küldött be, mint Csongrádvármegyének, továbbá Szeged és Hódmezővásárhely városok eddigi gyűjtése a Vörös Félhold javára. Megjegyezte a főispán, hogy a gyűjtések tovább folynak. Nógrádvármegye ugyancsak jelentékeny összeget, több mint 4000 koronát gyűjtött, amit Prónay Mihály főispán bocsajtott a Vörös Félhold Támogatására Alakult Országos Bizottság rendelkezésére.

A vakok fölruházása. A Vakok Eperjesi Intézetének újabb dr. Müller Bertalanné egy téli felöltőt, két kabátot és két mellényt, Kletz Gábor tanár pedig egy kabátot adományozott. Fogadják adományukért úgy az intézet igazgatójának, mint növendékeinek hála köszönetét!

Katasztrófa Sóvárótt. A mult vasárnap nagy szerencsétlenség történt Sóvárótt, melynek előidéző oka egy kézibomba; közvetve pedig a kellő elővigyázat hiánya volt. Várjon Géza m. kir. erdőfőmérnöknek gimnáziumi tanulóit végzett fia ugyanis kintjárva a Zboró vidékén levő harctéren, egy bombát talált, amit, abban a hiszemben, hogy «már elhasznált», haza is hozott. A fiú hazaérkezve, mutogatni kezdte az együttlevőknek szülei kertjében a hadiszereket és a bombát. A bomba ekszplodált és nagy szerencsétlenséget okozott. A fiúnak jobbkeze fejét szétzúzta, azonkívül még az egyik lábát is. Súlyosan megsebesítette kis nővérét, ki sérüléseibe behalt, továbbá Várjon Gézát és nejét; özv. báró Ghillány Lászlóné leányait: Mariskát és Gizit. A fiúnak, ki oly szerencsétlenül járt, az orvosok amputálták jobbkezejét.

A Sterbinszki László-féle családi alapítványra pályázatok Eperjes város polgármesteréhez f. évi aug. 1-jéig nyújtandók be.

Közös óh terjedő időszak azzal szokta el- «üdülni». A dolo magától követke a kívánt üdülés, be, mert a korzó zönség különböző Egyrészt — ha járkálnak arra a k fel — nem lehet második elágazás talán azért van, De ez még nem mondat másik fel a közönség még Ugyanis a mindert hogyan nem aka amely betakarná utcákat; és nem rossz szagú leve kodicillusképpen i vonatkozó megjeg befogadtak fülein a legnagyobb jó mesen sétálni. «A ruhát kihozni.» valamijéről nevez sort from, a közön fejezem ki. Ha a kiküldene egy utó járdára és ott e «sétateret», a köz büléssel fogadná a óhajának teljesülé

Muzsikaszó

kívül érdekes leve pokban fiától *Róth* irodatiszt. A levél gör. kath. tanítóé 17-éves kora ell önként jelentkezé 10-ike óta Galiczi Róth számos bü utóbb Lemberg Bátor viselkedése szerették, sőt tízed hazaírt levelében e mely érdekességé vánosság érdekld nek e részlete így vonalban nagyon ellenünk az orosz voltak és így csak ködésen. A hadnag cigány volt, gondol mondia neki, hog szép hallgató-nótá a «Lehullott a rez gyönyörűen szala levő orosz fedezék járt elhallgatott a elvágta volna. M indulva vettük ész fejek és integetnek akkor rájuk, hadd az elhallgatott, eg meg az orosz lövé nyörű orosz népo darabig, mintha o volna a síró hangsz rek és ne ölje egyik soha egymást. Ne rázó ütemek és me torkok, melyek e a gyilkos golyóka oroszok ellen. Az latszott a csontok tozás és jajgatás. E «Üsd magyar, de sántuljon!» Én —

Közös óhaj. Az esteli $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 9 óráig terjedő időszakot az eperjesi közönség nagy része azzal szokta eltölteni, hogy kijön a korzóra «üdülni». A dolog nagyon természetes és teljesen magától következik. De — itt jön a bökkenő — a kívánt üdülés, sajnos, itt nem következhetik be, mert a korzóról a kocsijárdára leszorult közönség különböző kellemetlenségeknek van kitéve. Egyrészt — ha kell, ha nem kell — folyton járkálnak arra a kocsik, szekerek, amiről — tegyük fel — nem lehet tenni. (Sajátságos, hogy az út második elágazásán kocsik sohasem járnak. Ez talán azért van, mert ott a közönség nem sétál!) De ez még nem a legnagyobb baj, most jön a mondat másik fele: a «másrészt». Igen, másrészt a közönség még más bajok miatt sem üdülni. Ugyanis a mindent megbékéltető alkonyipír valahogyan nem akar még elég korán beköszönteni, amely betakarná az estéig «megmaszatosodó» utcákat; és nem jön a nátha, hogy a pikánsan rossz szagú levegőt «dezinficiálja». Záradéku, kodicillusképen itt nyújtom a közönség idevonatkozó megjegyzéseit, amit úgy «suttomban» befogadtak füleim: «Leider, de úgy van, itt még a legnagyobb jóakarattal sem lehet kellemesen sétálni.» «Az ember fél a járdára finomabb ruhát kihozni.» «Én félek, hogy Eperjes még valamijéről nevezetes lesz.» Midőn ezen néhány sort írom, a közönség «belém diktált» véleményét fejezem ki. Ha a hatóság csak egy negyedóra kiküldene egy utcaprót a korzó melletti kocsijárdára és ott este végigtisztítaná azt a kis «sétateret», a közönség örömmel, megkönnyebbüléssel fogadná a háború dacára sem utópisztikus óhajának teljesülését.

Muzsikaszó a lövészárkokban. Rendkívül érdekes levelet kapott a harctérről a napokban fiától Róth Manó eperjesi vasúti állomási irodatiszt. A levél írója Róth Emánuel, az eperjesi gör. kath. tanítóképző III. éves növendéke, aki 17-éves kora ellenére, ez év április havában önként jelentkezett a hadseregbe s aki május 10-ike óta Galiciában küzd a hazáért. A fiatal Róth számos ütközetben vett részt; így legutóbb Lemberg bevételénél is hősiesséssel küzdött. Bátor viselkedéséért feljebbvalói nagyon megszerették, sőt tizedessé is előléptették. Legutóbb hazáért levelében egy meghatározó részlet olvasható, mely érdekességénél fogva számot tarthat a nyilvánosság érdeklődésére is. Róth Emánuel levelének e részlete így hangzik: ... «Egyszer a tűzvonalban nagyon nagy gyalogsági tüzet indított ellenünk az orosz gyalogság. Jó, erős fedezékeink voltak és így csak neveltünk a hiábavaló erőlködésben. A hadnagyunk, ki mellett egy klarinétos cigány volt, gondolt egyet. Előhívja a cigányt és azt mondja neki, hogy játsszék az oroszoknak egy szép hallgató-nótát. A cigány rákezd és belefog a «Lehullott a rezgő nyárfá levele» nótába. Oly gyönyörűen szaladtak át az alig 150 lépésre levő orosz fedezékbe az akkordok, hogy mindjárt elhallgatott az orosz tüzelés, mintha csak elvágta volna. Mi pedig, ahányan voltunk, megindulva vettük észre, hogy fel-feltűnnek az orosz fejek és integetnek felénk. Mi persze nem löttünk akkor rájuk, hadd hallgassák a klarinétot. Midőn az elhallgatott, egy harmonika és hegedű szólalt meg az orosz lövészárkokban és játszották a gyönyörű orosz népdalokat. Ez így ment egy jó darabig, mintha csak egymásnak mondogatták volna a síró hangszerek: Szeressük egymást emberek és ne ölje egyik a másikat, hisz mi nem is láttuk soha egymást. Nemsokára elhallgattak a lelket rázó ütemek és megszóltak ismét a dühös acéltörkők, melyek egymásután szórták magukból a gyilkos golyókat. Éjjel rohamra mentünk az oroszok ellen. Azokat megleptük és ekkor halatlanszított a csontok ropogása, velőthasító sikoltás és jajgatás. Egymásután hallom a kiáltást: «Üsd magyar, de csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!» Én — gondolataimba merülve —

megállok egy fánál és nézem a sötét erdőt, felette a csillagos eget. Egyszerre csak oldalt közeledik hozzám egy ember és megérinti vállamat. Hátranézek, azt hittem, hogy az a mi emberünk. Hát mit látok? Az orosz harmonikás jött át, hogy megadja magát. *Magyarul szól hosszám.* Elképedve kérdelem tőle: honnan tud magyarul? Azt felelte, hogy magyar, Oroszországban találta a háború, hol befogták katonának. Magával hozta harmonikáját is. Boldogan ment hadifogságba.

Siketnémák felvétele. A siketnémák jóisvai intézete, amelyben az elmúlt iskolai évben a háborús viszonyok miatt a tanítás szünetelt, szeptemberben működését újból megkezdi. Felvesszük az I—VIII. osztályokba siketnéma, későbbben megsiketült és nagyothalló gyermekeket, még pedig elsősorban Gömör-, Abaúj-, Sáros-, Szepesmegyéből és Kassa szab. kir. városból. Vannak fizetéses és ingyenes helyek. Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatója.

Amerikai honfitársaink áldozatkész-sége. Amerikai honfitársaink hazaszeretete és áldozatkésztsége a háború folyamán lelketemelő szép példákban nyilatkozik meg. Nem lehet ezen eléggé örvendünk. A távolban élők nem szakadtak el a haza földjétől! Kell, hogy bennünket, akik a nagy harcban részt nem vehetünk, kitartásra, önfeláldozó munkára lelkesítsenek honszerelmükkel és vitéz katonáinkat pedig erősítsék meg bámulatos sikereikben s buzdítsák a végső diadal kivívására. Ez áldozatkész hazaszeretetnek meghatározó szép példája e levél is:

„Mélyen tisztelt Pénztárnok úr! A világháború véres küzdelmében, a felejtethetetlen haza megmentéséért vívott harcokban elesett hősök gyámul nélkül maradt özvegyeinek és árváinak segélykérő hangja nem hagyta illetetlen a messze idegenben új otthon alapított magyar és német származású amerikai polgárok szívét sem s a háború insége folytán nyomorral küzdő régi kedves ismerősök, közeli és távoli rokonok, valamint a velük együtt szenvedő többi honfitársak és honfitársnők felsegélyezésére a Youngstown városában lakó magyar és német származású amerikai polgárok körében is megindult a segélyakció, melynek eredményeképpen a magyarországi özvegyek és árvák segélyezésére a közös bizottság eddig már 1400 dollárt, mintegy 9000 kor.-t utalt át a washingtoni osztrák-magyar nagykövetség útján a magyarországi Vöröskereszt-egylet vezetőségéhez, mint a segélybizottság által rendezett bazár, elárúsított Vöröskeresztvasgyűűrk és más módon begyűűit jövedelem-ből a magyarországi Vöröskereszt-egyletnek jutó felerész.

Mint hogy azonban ezen összeg mint lett felhasználásáról és mi célra történt fordításáról bizottságunk eddig még semmi értesítést sem kapott, sem az összeg vételét a Vöröskereszt-egylet eddig el nem ismerte, ajánlatomra és német barátaim beleegyezésével a bizottság egy újabb adományt juttatott 2500 kor. összegben a Kassai Hitelbankhoz Kassára egyidejűleg és azon kérelemmel, hogy a nevezett intézet ebből a

kassai Vöröskereszt-főkegyeletnek	500 kor.-t,
bártfai	500
eperjesi	500
homonnai	500
ungvári	500

összon el, mivel bizottságunk ez adományokkal különösen a kárpátaljai városok hadban elesett szülőttei özvegyeinek és árváinak, valamint a megsebesült hősöknek segélyezését akarja támogatni.

Miután az említett városok Vöröskereszt-főkegyeleteinek vezetőségéből senkit sem ismerek és a Pénztárnok úr címét is csak az EPERJESI LAPOK folyó évi március 7-iki számából volt szerencsém megtudni és éppen ez okból keresem fel Pénztárnok urat jelen értesítéssel és azon kérelemmel, hogy a többi városok Vöröskereszt-egyleteinek pénztárnokait is megkeresni sziveskedjék, hogy az illető helyekre a Kassai Hitelbank által kiutalandó

összegekről szóló hivatalos nyugtáikat, valamint azoknak német fordításait is a Kassai Hitelbankhoz megküldeni sziveskedjenek, hogy úgy a magyar, mint a német bizottságok az adományok rendeltetési helyeire juttatásának megtörténtét igazolhassák.

Miután úgy magam, mint nőm született Balczer Mariska — ki egyenesen eperjesi születésű, magam pedig 36—40 év előtt az eperjesi Kollégium növendéke voltam — több eperjesi családdal fennálló rokoni összeköttetések révén különösen érdekelve vagyunk Sáros megyében (legközelebbül a Balczer-, Hamborszy- — melyből magam is származom — és Késmárszky-családok révén), sikerült a segélybizottságnál kivinnünk, hogy Sáros megyében egyelőre legalább két város Vöröskereszt fiókjainak utaltathattunk át egy-egy részt a segélyből, mely azonban nem zárja ki, hogy a még mindig folyamatban lévő gyűűtés során összeggyűűtendő későbbi adományokból úgy Eperjes és Bártfa, valamint még a többi városok árvái és özvegyei, valamint sebesült harcosai ne részesüljenek.

Midőn végül még e — bár az otthoniak iránt legmélyebb rokonszenvre indító szomorú körülmények között adott — csekély segélyünk épp oly szíves vételét kérjük, mint amely örömet fadaradoztunk mi annak összeggyűűtésén, hogy törülhetnénk le a vigasztalhatatlan özvegyek és árvák könnyeit és csillapíthassuk a véréket áldozott hősök fájdalmait, — az Úr kifürkészhetetlen intézkedéséből kedves hazánkat sújtott csapás fölött érzett legőszintébb részvétünk kifejezése mellett maradok kiváló tisztelettel G. V. Hamory.”

Az Odol mindig szívesen látott szeretet-adomány. Mindenki megbecsüli ennek az ismert szájvíznek az előnyös tulajdonságait a tábori életben nagyon fontos száj- és fogápolás terén, sőt az Odolt üdítő íze miatt is szívesen használják. Tábori postacsomagolás céljára a választás a félüvegre esett, amely 1 kor. 20 fill. eredeti árban, csinos fémdobozban, küldésre teljesen készen kerül forgalomba. (A doboz a különleges célra való tekintettel ártóbb felszámítása nélkül szállítják.) Az Odolt e célszerű csomagolásban kényelmesen el lehet vinni menetelések és küzdelmes harcok alkalmával is. Az Odol-táboricsomag viteldija 20 fillér.

Szeretetadományok. A felvidéki károsultak javára az egész országban megindult a pénz-adományok gyűűtése. A megpróbáltatások, a nyomor, mely a felvidéki lakosságot sújtotta, arra indította a nemesen érző szíveket, hogy felkarolják azokat, akiket a sors megtagadta a békés, nyugalmas családi otthon. Ezeknek nevé olvastuk különböző időben az EPERJESI LAPOKban. Azonban arról az adománygyűűtésről, mely éppen azokon a helyeken indult meg, hol szóval ki nem fejezhető módon uralkodtak a hadiállapottal járó gyötrelmek, még nem igen hallottunk. Ezt nemcsak a melegen érző szív — hogy úgy mondjam — szuperlatívusai megnyilatkozásának kell minősítenünk: mert éppen azok *adnak*, akik legjobban szorulnak arra, hogy *kapjanak*, hanem kiemelendő hazafias ténynek is, mely magán viseli a hazájáért meghalni is kész lelkesedés — eléggé nem méltányolható, de mindenesetre büszkeséggel eltöltő — biztos, kiforrott bélyegét. Ezen megszorult helységekben végzett gyűűtésnek az eredménye, mely *Laczkó* János margonyai ág. h. ev. lelkész, a helyi-bizottság elnöke fáradozása folytán gyűűlt egybe, a következő: Margonya község 10934 kor., Lászó község 102 kor., István község 4550 kor., Hankvágása község 7440 kor., Tapolynémetfalu község 2645 kor., Tapolyortovány község 8912 kor., Herhely község 4825 kor., Krucsó község 42 kor., összesen 53706 korona.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be július 3-ikától 9-ikéig: 25 kor.: Gallotsik László névnapi üdvözetek megváltása;

19-18 kor.: Bártfai állami és községi polg. leányiskola tantestülete; 27-18 kor.: EPERJESI LAPOK kiadóhivatala gyűjtőperselye; 2 kor.: Péchy Imre gazdaságától Szentmihályfalva, amelyekért hálás köszönetet mond: az elnökség.

Levél a hadifogságból. Sötét Oroszországból, szomorú fogságból érkezett egy házi-ezredünkbeli tisztnek ezen enyhén megcenzurázott levele:

„Jaransk, 1915. május 3/15.

Ma van nyolc hete, hogy hadifogságba jutottam. Mindaddig nem voltam még abban a kedélyállapotban, hogy levelet írhassek. Ama végzetes március 21-én éjjel és szürkületkor többször és több oldalról támadott az ellenség. Nagyon véres harc után állásunkból visszazorítottak bennünket, miközben én és zászlóaljamban több más tisztje legénységünkkel olyan kedvezőtlen helyzetbe kerültünk, hogy az ellenséges vonalat, mely minden oldalról körülfogott bennünket, a legnagyobb erőfeszítés dacára sem sikerült sehoháttörnünk. Az ádáz golyózáporban engem csak egy lövés ért, az is csak sapkámat járta keresztül, a hajamat megpörkölte, de kárt nem tett bennem. A rákövetkező vad kézitusában egy vágást kaptam arcomba, amitől vérral borítva összeestem. Századunk egy hadapródja, aki mellém ugrott és egy ellenséges altiszt vettek gondozásba. Foglyok lettünk.

Zagorzeből vasúton Sambor—Lemberg—Tarnopolon át Podwolocyszkába vittek, itt öt napig időztünk, ezután Kiewbe utaztunk.

Még a hadállásban heves tüdőkatarrhusban szenvedtem, kezem-lábam lefagyott. Emellett az utolsó napok harcai nagyon próbára tették bennünket. Eleinte a hatalmas hóesés elfűtötte teljesen fedezékeinket, majd a beállott olvadás folytán bedőltek és vízzel teltek meg. Az éjszakák azonban mindig kemény hidegek voltak, úgy hogy az átázott ruha reggelig megfagyott rajtunk.

Egy hegygerincen állottunk, távol a falutól, melynek kevés házat betegeink már megtelítették. Részben ez okból, részben önérzetből, — mivel kitüntetésre voltam fölterjesztve — tovább maradtam a pozícióban.

Sajnos, elveszett minden holmim, hátizsákom, táskám stb. Beteg testtel, lelkiileg teljesen megtörve, a legszükségesebb holmimtól, fehérneműtől, felszerelésemről megfosztva, idegen földön, idegen őrizet alatt, elképzelheted helyzetemet.

Kiewből Kasanba értünk, ahol három hétig időztünk. Két hétig egy igen rendez szállodában voltunk elhelyezve. Itt testileg is helyreállottam — a rheumától eltekintve. Az utolsó hetet egy gyárhelyiségben töltöttük, — kevésbé kényelmesen. Az első héten még teljesen szabadon mozoghattunk is. Mult héten a Volgán, Kamán és Wjatkán megtett hajóutazás után ide Jaranskba érkezünk.

Itteni életemről legközelebb írok.”

Kulturintézmények segélyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek az egyes helyeken gyökeret vert azon hiedelem folytán, hogy egyes közművelődési célokat szolgáló egyesületek aránytalanul magas összegeket fordítanak adminisztrációs célra, rendeletileg kimondta, hogy ezentúl az oly kulturális egyesületeknek (ideértve egy-egy törvényhatóság, város vagy község területére kiterjedő működési körrel bírókat és a csupán egy-egy speciális cél, pld. óvoda fenntartására létesülteket is), illetőleg az azok által fenntartott vagy ezután létesítendő intézményeknek (kisdédóvódnak, iskoláknak, tanfolyamoknak, internátusoknak stb.), amely egyesületek tisztviselői (ügyvezető, főtitkár, főjegyző, főpénztáros stb.) díjazására, lakásbérékre, irodai kiadásokra, útipénzekre, szóval adminisztrációs kiadásokra évi összes kiadásainak 10%-át meghaladó összeget fordítanak, államsegélyt jövőben általában nem szándékozik adni. Ennek folytán tehát

a kulturális egyesületek óvodai, iskolai vagy egyéb rokoncélú intézményeire szükséges államsegély kérelmezésénél bemutatandók lesznek az ily egyesületek előző évi költségvetései és számadásai is, hogy hiteltérdelemleg megállapíttassék az adminisztrációs költségek nagysága.

Nagylelkű adomány. Úsz Antal ungvári m. kir. határrendőrtanácsos, a volt makovicai járás egykori főszolgabírája, Sárosvármegye volt árvaszéki elnöke 100 koronát küldött szerkesztőségünkhöz, hogy azt az oroszok betörése folytán inségbe jutott lakosság felségélyezésére alakult bizottsághoz juttassuk.

Uránia levegője. Nemde hangzatos cím? No így talán elolvassák a legilletékesebbek is. Az Uránia mozgósítási levegőjéről van szó. A mozgó levegőjéről sok mindent lehetne írni és sokféle felfogással. Most azonban csupán higiéniai szempont az, mely szavakra készlet bennünket. Az Uránia mozgósítási látogatói panaszozik, hogy lehetetlenül rossz levegője van a színháznak, — mert bár szellőztetői vannak, azok vetítés idején nem működhetnek. Hogy miért nem működhetnek, azt nem tudjuk, lehet, hogy tényleg technikai akadályai vannak a szellőztető működésének, de fel kell hívunk erre a tarthatatlan körülményre a rendőrség figyelmét. Lehetetlen állapot az, hogy 200—250 ember órákat töltsön olyan helyen, melynek szellőztetése nincsen kellően biztosítva.

Adomány. Fest Lajos miniszteri o. tanácsos úr, édesanyja elhunyt alkalmából, 50 koronát adott át nekem a városi szegények részére. E nemesszívű adományt a szegények nevében e helyen is hálás köszönettel nyugtázom. Eperjes, 1915. július 7. Faragó József, polgármester.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Gyűjtés vak katonáknak. Kaffan Andor boroszlói áll. el. isk. tanító a vak katonák részére 7 kor. 40 fill.-t küldött be a vm. kir. tanfelügyelőséghez, mint gyűjtésének eredményét. Az összeg illetékes helyre továbbíttatott.

Tanítók Házába való felvétel elhalasztása. Szabó Elemér vm. kir. tanfelügyelő, felügyelő-bizottsági elnöknek hivatalos távolléte folytán az eperjesi Tanítók Háza internátusába való felvétel iránti folyamodványok beadásának határideje f. évi augusztus hó 10-ikéig elhalasztatott. A felvétel iránti kérvények a Tanítók Háza felügyelő-bizottságához címezve, ezután is a Tanítók Háza gondnokságához, Eperjes, Széchenyi-utca 10. szám alá küldendők.

Új gyárképviselő. Mint értesülünk, a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára Vezér-ügynöksége kerületi képviseletét Fejér József hadbavonulása miatt Kassa székhellyel Fodor Ignác kassai kereskedőre, a Strasser és Königschlag képviselőjére ruházta át.

Nyugtázás. A Sárosmezei Gazdasági Egyesület 85 koronát adományozott a katonai özvegyek és árvák alapja javára. Ez összeget a mai napon küldtem el a Hadsegélyző hivatalnak Budapestre. Eperjes, 1915. július 5. Faragó József, polgármester.

Hadba vont polgári iskolai tanulók vizsgakedvezménye. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azon 1897-ik évben született, népfelkelésre kötelezett polgári iskolai fiútanulóknak, kik a bemutató-szemlén alkalmasnak bizonyultak és ezt igazolják, s akik 1914/5. tanév végén javítóvizsgálatra utasítottak, megengedte, hogy ha a jövő tanév megkezdése előtt kellene fegyveres szolgálatra bevonulniuk, bevonulás előtt 2 héttel minden külön kérés nélkül javítóvizsgálatra bocsáttassanak. Azon tanulók pedig, akik az 1914/15. tanév végén vizsgálatlanok maradtak, hasonlóképpen a fent jelzett időben bocsátandók pótlóvizsgálatra.

Bőrfelületmértő készülék. A kassai kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel,

hogy a budafoki kísérleti és anyagvizsgáló-intézet 280 négyzetdeciméter, azaz 30 angol négyzetláb mérési terjedelemmel ellátott bőrfelületmértő-készüléket állított fel s ezzel hivatalos felméréseket végez. A mérések díja az első 12 darab bőr után 20 fillér, minden további darab után 10 fillér.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Szepesvármegye területéhez tartozó *Igló* rend. tan. városban a f. évi szeptember 29-ikére és 30-ikára eső országos kirakó- és állatvásár ez évben kivételesen október 6-ikán és 7-ikén tartassék meg.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Iskolai károsodások megállapítása. Vármegyénk kir. tanfelügyelője körlevélileg felhívta a vármegye összes népoktatási intézeteinek vezetőit, hogy az iskolát és óvodát illetőleg — kiterjeszkedve az épületre és tartozékaira, továbbá az iskolai butorzatokra és egyéb felszerelésekre — pontos kimutatást készítsenek (elkülönítve a betört ellenség és a saját katonaságunk által okozott károkat), mely kimutatásokat vármegyénk kir. tanfelügyelője, a július havi kiutazásáról értesített iskoláktól a helyszínén veszi át, míg a többi iskoláknak ezen kimutatásokat legkésőbb július 30-ikáig kell a vm. kir. tanfelügyelőséghez betejeszteniök, annál is inkább, nehogy a kimutatások beküldésének elmulasztásával az azok alapján esetleg nyújtandó segélytől az illető iskolák el-essenek.

Nyugtázás és elszámolás a lemesi járás főszolgabírájához a mozgósítás elrendelése óta befolyt adományokról. *A kincstár által bevásárolt lovak beváltási árából befolyt 1%-os adományokról:* (Folytatás.) Ferencz András 10 80 kor., id. Lorincsik János 10 50, Tomcsik András 8 80, Lengény András 16 60, Medvecz Lajos 42, Kurucz István 21, Balog János 21, Micska András 21, Kurucz János 16 60, Ondira József 42, Csorba János 42, Micska György 21, Micska Jánosné 42, Kurucz Jánosné 10 50, Stofanyik István 42, Galya János 21, Trojcsák Mihály 21, Onderko Sándor 21, Trojcsák M 84, Juhász Mihály 42, Gajdos Mihály 42, Gajdos József 42, Nagy Lajosné 10 50, Marcin György 10 50, Szabol Andrásné 10 50, Vályko Györgyné 8 80, Ujházy Iván 20, Bugos János 10 50, Varga Mátyás 10 50, Bugos András 10 50, Drabant Imre 19 30, Rosenberg Mór 8 80, Bálint György 10 50, Ilkovic Mór 126, Szliffkai András 10 50, Hudacsko János 10 50, Iván György 10 50, Maka Imre 10 50, Babják György 10 50, Andrejcsák János 10 50, Nyemcsik György 10 50, Ofsák Mátyás 10 50, Iván György 10 50, Iván György 10 50, Matta Imre 10 50, Krizsovcics István 8 80, Iván György 8 80, Matta Józsefné 4, Matta György 8 80, Szokol József 8 80, Krizsovcics István 8 80, Matta János 10 50, Nyemcsik János 8 80, Nyemcsik János 8 80, Bugos András 20 50, Harcsár András 10 50, Harcsár Barej András 10 50, Szabol András 10 50, Regulya György 10 50, Fazekas András 10 50, Buzogány Márton 10 50, Vargovcsik Mihály 10 50, Mikula János 10 50, Buzogány Györgyné 8 80, Dranga András 10 50, Varga János 8 80, Dranga György 19 30, Horán János 10 50, Bálint Andrásné 19 30, Barej Andrásné 8 80, Dranga Imre 10 50, Tabacsko András 8 80, Szekerák Mihály 10 50, Barej János 19 30, Tomkó János 21, Tomkó István 10 50, Palyiszko János 10 50, Mrocs György 8 80, Havrilla János 8 80, Szokol József 10 50, Nyigut János 21, Martoncsik Pál 10 50, Ilyenin János 10 50, Ilyenin János 10 50, Hajtovik János 42, Gerda János 21, Lukacsik András 21, Harvan Károly 10 50, Nalyivankó András 10 50, Balcsik József 10 50, Nyigut József 21, Gerda Sándor 21, Kvaka Andrásné 21, Medvecz Mihály 21, Csorba Mihály 42, Herczeg Sándor 21, Zsecz Györgyné 21, Matej György 42, Tabacsko Mihály 21, Kandzer Lajosné 21, Jakubik Andrásné 42, Éliás József 10 50, Ilyenin Márton 21, Ontko András 15, Veliki Andrásné 30, Petruska András

15, Paulik György Andrásné 8 80, G 10 50, Gajdos Ján Mika György 30. Jánosné 15, Kapra és György 10, Szedlák András György 21, id. M János 10, ifj. Mihály Hricz János 20, Tk Gerda György 10 50, Mihály 10 50, özv. György 10 50, Má 10 50, Varga György Szedlák György 21, Szedlák János 21, György 21, Gajdos Grega András 21, György 10 50, Kó ulicsni 19, Babely György 21, Tomás Liska János 21, L 10 50, Lukács János János 10 50, Pivov 10 50, ifj. Kvaka J Kurucz András 21 András 21, Rédei Ungár Ábrahám 21, Ilyenin Márton 21, 10 50, Bugos János Szurgent András Ofsák Mátyás 8 80 Gurbály András 10

IV. Az Arany mányokról: Piller K 20, Keczer Belizár 2 Leo 20, Szepesi Ján Győző 5, Ravasz Gé János 2, Stern Szeré értéktárgy, Mikó I Wischin Viktorné 2, Mandel Henrik 4, Emma 2, Grentzer Istváni körjegyzőség, szentistváni körjegye hivatalnok 3 kor., O tárgy, Bruck Ella 1 5 kor., Husznai Ar Groszwirth Zsigmond Vincéné 1 drb érték szentistván 1 drb 1 kor., Engel Józse Kosalko János 1, Mihályné 1, Sztrák István 2, Schwarcz Krausz 2, Klein 1, Silber Helén 2, Silber keczerepléni körjeg

EPE

Mint a ma 1761—1915. M gazdák folyó é búza-, ro terményeire, a mellett ter

folyósít az inté lekről szivesen Elfogadunk elő kamatoztatás m lyek a morató nélkül lesznek

15, Paulik Györgyné 10, Gajdos István 21, Kajnyák Andrásné 880, Galya János 1050, Bulna János 1050, Gajdos János 1880, Bulna György 30, Mika György 30, Maczko András 15, Kuzsilla Jánosné 15, Kaprally András 16, Minarik János és György 10, Szedlák Pál 20, Kisidai János 10:50 Szedlák András 10, Varga András 8, Kisidai György 21, id. Mihók György 10:50, Hlaftur János 10, ifj. Mihók György 10, Szabol András 10, Hricz János 20, Tkacs György 4, Dániel Mátyás 10, Gerda György 10:50, Kosztelnik János 21, Csop Mihály 10:50, öz. Hován Andrásné 21, Maczko György 10:50, Márton András 21, Kollár János 10:50, Varga György 19, Gacs András 10:50, Szedlák György 21, öz. Kollár Andrásné 10:50, Szedlák János 21, Matyascsik András 10, Mráz György 21, Gajdos János 21, Lukács Mátyás 21, Grega András 21, Gajdos B. András 21, Hazslin György 10:50, Kollár György 21, Babej György ulicsni 19, Babely János Filyák 10:50, Csop György 21, Tomás János 21, Filyák Andrásné 21, Liska János 21, Liska András 10, Valya János 10:50, Lukács János 21, Lukács György 21, Grega János 10:50, Pivovarnik János 9, Valya Mátyás 10:50, ifj. Kvaka János 10:50, Kurucz István 21, Kurucz András 21, Onderko György 21, Csop András 21, Rédai Mihály 42, Trojcsik József 42, Ungár Ábrahám 21, Zahumenszki Jánosné 21, Ilyenin Márton 21, Gajdos János 21, Éliás József 10:50, Bugos János 880, Roth Samu 10:50, Szurgent András 13:50, Szokol György 10:50, Olsák Mátyás 880, Bozogány Márton 10:50, Gurbály András 10:20 kor.

IV. Az «Aranyat vasért» címen befolyt adományokról: Piller Kálmán 20 kor., dr. Piller Dezső 20, Keczer Belizár 20, Schwarcz Izsó 20, Schwarcz Leo 20, Szepesi János 10, Lippai János 5, Wischin Győző 5, Ravasz Géza 2, Berger hadnagy 5, Pertl János 2, Stern Szerén 2 kor., Nagy Erzsébet 1 drb értéktárgy, Mikó István 1 kor., Ravasz Irma 2, Wischin Viktorné 2, Krausz Róza 2, Klein Fülöp 1, Mandel Henrik 4, Szmolniczki Júlia 1, Andrassy Emma 2, Grentzer Adolf 2 kor., a hernádszent-istváni körjegyzőség 4 drb értéktárgy, hernádszentistváni körjegyző 5 kor., Sujanszki vasúti hivatalnok 3 kor., Groszman Adolf 1 drb értéktárgy, Bruck Ella 1 drb értéktárgy, Pálka Ottó 5 kor., Husznai Anna 3, Józsa Irma 3 kor., dr. Groszwirth Zsigmond 1 drb értéktárgy, Kassay Vincéné 1 drb értéktárgy, körjegyzőség Hernádszentistván 1 drb értéktárgy, Pihoda András 1 kor., Engel József 1, Sztraka K. Mihály 1, Kosalko János 1, Fagulya János 1, Lőrincz Mihályné 1, Sztraka Misko András 1, Szopko István 2, Schwarcz Leo 2, Grünstein Izidor 5, Krausz 2, Klein 1, Kaffan 1, Davidovics Manó 5, Silber Helén 2, Silber N. 2, turinai körjegyzőség 29, keczerepléni körjegyzőség 16, Amrich Sándor 5,

Amrich Sándorné 3, Hámon József 5, Grofcsik István 1, Gottlieb Miksa 2, Újházy Ivánné 10, Csermely György 3, Krizs Júlia 2, Pertl János 3, Rosenberg Cili 3:50, Rosenberg Blanka 3:50, Bene Emma 5, Bene Anna 5, Grentzer Adolfné 3 kor., a sároskőszegi körjegyzőség 7 drb értéktárgy, sárosbogdányi körjegyzőség 2 drb értéktárgy.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Szajunk — egészségünk sírja? Nagyon elterjedt, de téves nézet az, hogy a fogak odvasodása oly folyamat, melyhez csak a szájnak van köze és amely a legrosszabb esetben is csak egy fog elveszésével végződik. Ez tévedés. Az újabb tudományos kutatások kiderítették azt a meglepő tényt, hogy gyakran az odvas fogak okoznak rosszulletet, fejfájást, étvágytalanságot, emésztési zavarokat, a toroktáji mirigyek és a tüdő megbetegedését, szem- és fülbajokat, sőt vérmérgezést is. Rázzon fel tehát ez a felfedezés mindenkit súlyos tévedéséből, aki talán még ma is azt hiszi, hogy a fogtisztogatás csak a fényűzés és tisztaságszeretet egyik dicséretes szokása, de egyéb semmi és győzze meg róla azokat is, akik azt hiszik, hogy elégséges, ha fogait egy kevés fogporral vagy fogpasztával felületesen megdörzsölgetik, hogy ez bizony korántsem elég. Az egész szájüreget naponta öblögetni kell fertőtlenítő szájvízzel (Odollal), amely az öblögetés után még órák múlva is hat. Aki az Odollt naponként következetesen használja, az mai tudásunk szerint a lehető legjobb szájápolást gyakorolja.

Egy jó házból való 14-éves fiú
kereskedőtanulónak
ajánljuk.
MÖLLER EGYED, NAGYSÁROS.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. Gazdaközön-ség becses tudomására hozni, hogy Fejér József úr hadbavonulása folytán, kerületi képviselőtünket FODOR IGNÁC kassai terménykereskedőre, a Strasser és König-cég képviselőjére ruháztuk át.

Magyar királyi Államvasutak
Gépgyára Vezérügynöksége.

Az Eperjesi Takarékpénztár
páncélszobájában
SAFE-REKESZEK
bérelhetők.

A filmprodukciónak legkiválóbb alkotása.

Szombaton és vasárnap

Egy féltékeny asszony.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Főszereplő: FRANCESCA BERTINI.

Bútorszállításokat szabad, zárt és nyitott kocsikban
valamint mindennemű árúk szállítását helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal
BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

Nagyszerűen bevált a harcoknál küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pötléka.
Üvege K -80, 140, 2-
Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 6.
Naponkénti szétküldés.

EPERJESI BANKEGYLET, EPERJES,

az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Befizetett alaptőke és tartalékalapok 1.700.000 korona.

Mint a magy. kir. postatakarékpénztár megbízottja, az 1761—1915. M. E. számú kormányrendelet értelmében a gazdák folyó évi terméséből várható

búza-, rozs-, árpa-, zab- és repce-terményeire, a kormányrendeletben meghatározott feltételek mellett

terményelőleg-kölcsönöket

folyósít az intézet, és az érdeklődőknek a közelebbi feltételekről szívesen szolgál felvilágosítással.

Elfogadunk előnyös kamatoztatás mellett **betéteket** takarékbetéti könyvre és folyószámlára, melyek a moratorium tartama alatt **minden felmondás nélkül** lesznek visszafizetve.

Veszünk előnyös áron **márka, dollár, rubel** és egyéb külföldi pénzeket.

Az 5 $\frac{1}{2}$ % és 6%-os hadikölcsön-kötvények és egyéb tőzsdei és vidéki értékpapírok vételét és eladását előnyösen közvetítjük és azokra kedvező kamatláb mellett

nyújtunk **kölcsönöket**

Ékszerek, értékpapírok, okmányok és egyéb értékek megőrzésére páncélszobánkban

safe-rekeszeket

adunk bérbe.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tan-
műhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet az összes
elektrotechnika és gépépítészeti
részére mindazoknak, kik magukat elektro-
technikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elmé-
letileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt)
kiképezettni akarják.

Felvételi életkor: 14. évtől 20. évig.

Előképzettség: 4 középiskola, vagy polgári-
iskola, kereskedelmi vagy ipariskola.

Az igazgatóság: Pozsony, Széchenyi-
utca kívánatra prospektust, sorrendet stb.
küld és felvilágosítással szívesen szolgál.

A cséplési idényhez rendkívül fontos.

BENZOLINE

az új hajtóerő motorüzemhez
a benzint teljes értékében pótolja.

Minden mennyiségben,
katonai engedély nélkül
s pénzügyőri ellenőrzés
nélkül azonnalszállítható.

□□ Felvilágosítást ad: □□

M. ELFER cég
WIEN, I., Krugerstrasse 3.

Javításra szoruló

3 HP gőzcséplőkészlet

(locomobil, szekrény,
elevátor) igen olcsón kapható

Schwarz Árpádnál, Eperjesen
(szeszfinomító). ☺☺☺

PÁLYÁZAT.

450 taggal és 8000 korona alaptőkével
újonnan alakult mádi fogyasztási
és értékesítő szövetkezet szak-
képzett, családos

üzletvezetői állására

pályázatot hirdetnek. Kezdőfizetés havi
140 kor. és 1/2% forgalmi jutalék, 2 szo-
bás lakás, konyha, kamra és világítás. Az
állás elnyeréséhez 2000 kor. készpénz-
óvadék szükséges, mely után 5%
kamat jár. Pályázati kérvények f. évi
július 12-éig Vasskó József ig. elnök,
r. k. esperes-plébános Mád címre kül-
dendők.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

Csecsemők és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulós orvos könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 321.

PASZTERNÁK MANÓ

bútorszállítási vállalat :: Eperjes

Iroda Fő-u. 144. Lakás Kovács-u. 14. Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása hely-
ben és vidéken. ☺☺☺

AZ EPERJESI TAKARÉKPÉNZTÁR

1915. évi január 1-től — 1915. június 30-ig terjedő

félévi pénztárforgalmának kimutatása.

Bevétel:		Korona	fill.	Kiadás:		Korona	fill.
Pénztárkészség 1915. január 1-jén		114,768	37	Betéti számlán		1,793,420	39
Betéti számlán		2,647,675	42	Betéti-kamat		2,622	84
Váltó		2,401,398	41	Váltó		2,244,648	38
Váltókamat		67,835	86	Váltókamat		48	42
Kézizálog		710	—	Kézizálog		—	—
Kézizálog-kamat		231	70	Kézizálogkamat		8	72
Értékpapírzálog		20,252	50	Értékpapírzálog számlán		31,763	50
Értékpapírzálog-kamat számlán		4,894	93	Értékpapírzálogkamat számlán		187	84
Jelzálog számlán		115,538	88	Jelzálog		—	—
Jelzálogkamat		66,296	40	Jelzálogkamat		330	72
Törlesztéses jelzálog		899	60	Törlesztéses jelzálog-kamat számlán		6	13
Törlesztéses jelzálogkamat számlán		6,453	19	Váltóóvásdíj számlán		230	37
Váltóóvásdíj számlán		210	16	Bizományi		54,318	63
Bizományi		83,823	47	Szelvény		73,174	50
Szelvény		73,012	13	Üzleti költség		4,251	32
Jutalék		2,545	56	Jótékony adományok		2,796	—
Folyószámla		4,697,621	89	Folyószámla		2,900,236	38
Nyugdíjalap		4,354	42	Idegen pénznemek		4,650	85
Házbér		4,776	90	Nyugdíjalap		1,285	35
Értékpapír		55,041	35	Tiszti fizetések		15,381	50
Letéti díj		1,189	30	Értékpapír		111,786	—
Üzleti költség		65	—	Házköltség		185	45
Idegen pénznemek		8,825	52	Jutalék		2,421	65
Részvényátíratási-díj		1	—	Visszleszámtólasági		2,314,205	90
Tiszti fizetések		501	66	Lombard		1,622,275	—
Lombard		1,359	30	Drágasági pótlék		6,000	—
Visszleszámtólasági		1,423	18	Betéti kamat-adó		18,378	30
Magy. kir. Hadikölcsön		1,050,093	70	Lombard-kamat		1,352	77
				Adó		10,836	80
				Osztalék		67,740	—
				Részilleték		13,160	14
				Tiszti jutalmazás		3,760	04
				Ingtatlanok		8	12
				Felszerelési		660	90
				Pénztári maradvány 1915. június 30-ikán		129,666	89
		11 431,799	80			11,431,799	80

VOGEL BÉLA,
h. vezérigazgató.

Eperjes, 1915. június 30-ikán.

FARKAS LAJOS,
vezérigazgató.

EP

Előfizetési árak
Egész évre . . . 12
Félévre 6
Negyedévre . . . 3
Hirdetési díj: Egyhast
peütsor egyszeri hirdet
15 f. Közlemények sora

Miniszter

Nekünk szoros
a nemzetünket
virágai közé ta
hőseink véréből
ségevel és pomp
gyogja be a vi
életet és példa
bizonyos varázse
sen elhalaványít
köntösét is.

A mi szűkebb
hazánk azon te
tudják, mi egy
vedése, akik tu
élni, hazáért vér
a szülői hajlékot
ben tovább mer
ellát, minden né
Ő azon megtép
való, akiket a
akiknek leégett
nak, akiknek bev
akiknek halmain
los csendben és
megtörött remé
minden egyes
kereszt a multb

Mire a

Mint egy Jean
Kossuth Lajos ut
Az utcán egy él
jött senki mögött
azonban egy oldal
rödött át az ösz
lépések egyre köze
tak. Végül egész
siető hölgyhöz.

— Kezét csók
ilyen későn és így
— A kórházba
— Ez valóban
érdemeket szerez
jén. Legyen neket
kisérem.

— Olyan röv
nem is vettem é
Igazán szép öntől.

— Rajtam a
az estét legszebb es
— nem, a szívem
ezt holnap, holnap
— Szívesen ves
nyolc óraker jövő
voltunk bent, mer